

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásós petisors egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyúlter: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pá-telez 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

A szövetkezetek.

II.

E lapnak f. évi július hó 24-ikén megjelent számában Obetkó Dezső dr. úr a szövetkezetekről megírt vezércikkében, habár abban általánosságban foglalkozik a szövetkezeti intézmény kérdésével s nem vonatkoztatja cikkét egyenest vármegyénk viszonyaira, mégis néhány oly megjegyzés foglaltatik, melyekhez hozzászólni indítatva érzi magát az O. M. K. E. eperjesi gócpontjának választmánya, mint vármegyénk kereskedőinek érdekeit képviselni hivatott egyesülése.

Mi kereskedők is valljuk azt a nézetet, hogy a kisember ereje a szövetkezésben rejlik s elismerjük üdvös hatását és előnyeit az oly szövetkezésnek, melynek célja, hogy a kisember hitelforrását teremtsen meg és hogy gazdasági és háztartási szükségleteinek előnyösebb beszerezhetését tegye lehetővé.

Ott, a hol — mint azt Anglia, Németország és Franciaország példája mutatja — ily alapon létesültek és ily irányzattal működnek ezen szövetkezetek, ott azok a modern szociálpolitika eszközeivé lettek, igazán virágzanak és áldásos működést fejtenek ki a nélkül, hogy működésük a kiskereskedők érdekeit veszélyeztetné s a nélkül, hogy a kiskereskedőket ellenséges magatartásra indították volna, — sőt ellenkezőleg: tisztességes verseny alapjául szolgálnak s ez által hasznára válnak a közönség összességének.

Másképp van az nálunk; hazánkban a fogyasztási szövetkezetek nagyrésze nem az altruizmus alapján épült fel, legtöbbje már megalakulásakor elfajult. Nálunk e szövetkezetekből leginkább a nyerészkedő üzletek egy új formája

alakult ki s ezek hatalmas fegyverévé lettek az osztályönzésnek, gazdasági, társadalmi és felekezeti reakciókat szültek s sokhelyütt eszközeivé váltak egy kisemberekből álló társadalmi osztály: a szatócsok és kiskereskedők elnyomásának.

És hogy ez tényleg így van, annak bizonyítéka az a törvényjavaslat, melyet Nagy Ferencz készített elő s mely javaslatban az az irányeszmé dominál, hogy a fogyasztó-szövetkezeteket visszaadja eredeti rendeltetésüknek és lehetlenné tegye a kiskereskedőknek ilyen szövetkezetek illegitim versenyével való kipusztítását.

Ezen körülmények okozták azt, hogy az O. M. K. E. állást foglalt a szövetkezetek intézménye ellen, de nem azok elnyomását célozza, és — a mint azt Sándor Pál helyesen fejtette ki — az O. M. K. E. csak a szövetkezetek fattyúhajtásainak kiirtására törekszik s a kiskereskedők érdekében azt kívánja, hogy a megalkotás alatt álló szövetkezeti törvény szigorúan sújtsa a visszaélő szövetkezeteket.

Igen természetes folyománya a dolognak, hogy az egyes szövetkezetek fattyúhajtásaiban és visszaéléseiben elsősorban azok látnak veszélyt, azok jajdulnak fel, kiknek ezen visszaélések létalapjukat támadják meg; kiknek ügyis eléggé küzdelemelt megélhetésüket ássák alá; kiket ezen visszaélések nyomorba kergetnek, koldussá teszik családjaikkal együtt a nélkül, hogy nekik módjukban állana az ezen visszaélések ellen való védekezés, és ezek — az ország szatócsai és kiskereskedői.

Ezen szatócsok és kiskereskedők életpályául választották a kereskedelmet; náluk ez hivatás s ezért minden igyekezete ezeknek, hogy tisztességes, becsületes úton szerezhessék meg és pedig gondnal s verejtékes munka révén

napi kenyerüket a maguk és családjaik fenntartására, s épp ez oknál fogva nemcsak, hogy tudják azt, hogy nem a fogyasztó közönség van ő miattuk, de egyenest arra alapították egész tevékenységüket, hogy a közönséget szolgálják.

De hisz így van az az élet bármely más pályáján; bármily hivatást választunk, célunk csak az, hogy egymást szolgáljuk s kifejtett munkánk által életünket fenntarthassuk. A hivatalnok, a tanár, az ügyvéd, az orvos nem azért készül pályájára, hogy magának szolgáljon vele, hanem azért, hogy szolgálatot tessen embertársainak és munkájáért ellenszolgálatot igényelhesse.

Visszaélésekkel találkozunk minden pályán — kivétel nélkül —, de azért mégis azt gondoljuk, hogy lépten-nyomon megcsalástól egy pályán sem kell tartanunk, s ott, a hol mégis előfordul az, ily megcsalás ellen ott van a törvényes megtorlás útja.

Hogy pedig a szatócsok és kiskereskedők, mint a közvetítő kereskedelem tényezőinek közvetítő haszna nem óriási mérvű, azt tapasztalatból mondhatjuk.

A mai korban a szabad verseny irányítja és szabja meg az eladási árakat és a közlekedési eszközök fejlettsége s olcsósága a kisebb fogyasztónak is lehetővé tették azt, hogy magát a helyi kiskereskedőtől függetlenítsen és szükségleteit a legelőnyösebb forrásból szerezhesse be.

Ma a nagyobb városok nagyforgalmú üzleteinek versenykifejtése a legkisebb vidéki szatócs és kiskereskedő eladási árait is befolyásolja annyira, hogy ezek alig szerezhetik meg már azt, a mire életük fenntarthatására szükségük van.

Hogy tehát ez a közvetítői haszon nem

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Három nap a Magas-Tátrában.

írta: dr. Flórián Károly.

Ha három napot akarunk a Magas-Tátrában tölteni és a kalauzkönyvek tanácsa nyomán indulunk el, akkor bizonyára nem látunk majd egyebet, mint a tátrai nyaralótelepeket Csorbatótól Barlangligetig és legfeljebb még a tarpataki vízesést. Már pedig — véleményem szerint — ez így nincs helyesen. Az ilyen háromnapos kirándulásnak olyanannak kell lennie, hogy azon a résztvevő bepillantást nyerjen a hegység egész alkatába és ízelítőtül annak minden fajtájú szépségéből kapjon egy keveset.

Ezeknek a kívánalmaknak — azt hiszem — teljesen megfelelt az a kirándulási program, a melynek fonalán az elmúlt napokban egy kisebb társaság kereste fel a Tátrát. Hogy pedig ez a tervezet nem kívánt túlságos gyakorlottságot, annak legfőbb bizonyossága az, hogy a társaság felerészben nőkből állott.

Nem lesz talán egészen érdektelen ennek a háromnapos — mondjuk: normál — kirándulásnak az útját röviden vázolni.

A reggeli vonat zakatolva száguldott velünk a Hernád szűk völgyén keresztül. Ez alatt az idő alatt bőven volt alkalmunk elbeszélgetni arról, hogy milyen közel van Eperjeshez a Magas-Tátra és mégis milyen

kevesen keresik innét azt fel. Vajjon miért? Mert hiszen csak nem beszélhetünk távolságról akkor, ha a reggel 5 órakor induló vonat 10 órakor már Csorbatónál van. Sőt még a későbbben kelőket is elviszi a 7 óras vonat, úgy, hogy déli 1 órakor a csorbatavi társas-ebédben már résztvehetnek. Mindez pedig a háromnapos turista-menettérti jegyekkel csak 9 koronába kerül. Ezenfelül még Poprádra is ad ki a Ks.-Od. menettérti jegyeket 6 koronáért.

Végre is abban állapodtunk meg, hogy az ok: ignoti nulla cupido. Nem ismerik az alpesi vidék szépségeit, hát nem is vágyakoznak utánuk.

Beszélgés közben gyorsan telt el az egyébként kellemetlen vasúti utazás ideje. Mihamar Csorbatán voltunk, honnan az 1896. július 28-ika óta forgalomban lévő fogaskerekű vasút félóra alatt szállítja fel az érkezőket az 1350 m. tengerfeletti magasságban fekvő Csorbatóhoz. A fogaskerekű vasút a modern technika nagyszerű alkotásai közé tartozik és 600,000 koronánál többbe került. A vasút összes emelkedése 451 m.-t tesz, tehát az egész hosszúsághoz viszonyítva átlagosan 90‰-et. A valóságos emelkedés maximuma helyenkint 127‰.

A vasút megépítésének — mint könnyű belátni — óriási jelentősége van a tátrai, de főleg a csorbatavi idegenforgalom emelése tekintetében. Sajnos azonban, hogy ezt a hatást a statisztikai adatgyűjtés hiányossága miatt számszerűen kimutatni alig lehet. Némi képet azonban mégis nyerünk erről a kérdés-

ről akkor, ha dr. Posewitz Tivadarnak a M. K. E. évkönyveiben közzétett adataiból azokat vesszük figyelembe, melyek a turisták számát mutatják a Ks.-Od. egyes állomásain.

Állomás	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903
Csorba	1691	928	1352	1315	2651	5216	5444	3439	?	?
Csorbató	—	—	1018	3274	1192	1484	3607	6667	?	?
	1691	928	2370	4589	3843	6700	9051	10106	?	?

Dr. Posewitz ezeket a most közölt adatokat úgy nyerte, hogy azoknak az utasoknak a számát, a kik az említett állomásokon az októbertől áprilisig terjedő időben megfordultak, a májustól szeptemberig terjedő nyári hónapok utasainak a számából levonta. (M. K. E. évkönyve XXVI. 89. l., XXVIII. 156. l., XXIX. 166. l.)

A fogaskerekű vasút megépítésén kívül nagyjelentőségű volt a csorbatavi telep fejlődésére az 1902: VIII. t.-cz. is, melylyel a törvényhozás jóváhagyta a kormánynak azt az intézkedését, hogy az id. Szentiványi József tulajdonát képezett csorbatói birtokot 3.000.000 korona vételárban a kincstár javára megszerezte. A most említett t.-cz. indoklása helyesen emeli ki, hogy a Csorbató az egész Magas-Tátrának «kulcsa», hogy a magyarországi Kárpátok gyöngyének nevezett ez az üdülő- és fürdőhely a maga nemében egyedül álló természeti szépsége az országnak és hogy az által, hogy ennek folytán úgy a bel-, mint a külföldi turisták éppúgy, mint az üdülni vágyó közönség máris igen nagy és évről évre foko-

lehet valami óriási, a mellett szól az is, hogy a kiskereskedők és fogyasztási szövetkezetek eladási árai között ma különbség nincsen, s miután a szövetkezetek minimális haszonra dolgoznak, mennyivel minimálisabbnak mondható a kiskereskedő haszna, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az elegendő tőkével rendelkező fogyasztási szövetkezetek tömeges árúbevételére következtében sokkal jutányosabban szerezhetik be árúszükségletüket, mint a kiskereskedő, vagy pláne a szatócs.

Messzire vezetne ezen kérdés bővebb taglalása. Mi azt tartjuk, hogy a földműves-osztályt, melynek eddig sem volt panasa a szatócsok és kiskereskedők ténykedése ellen, nem kell féltetni a kizsákmányolástól. Közvetítői haszon nélkül egy szövetkezet sem állhatna fenn. És azután még nagyon kérdéses, vajjon közgazdasági szempontból a kisvállalkozónak legbensőbb magánérdeken — élet- és családfenntartásán — alapuló kereskedelmi ténykedését tényleg pótolhatná-e a szövetkezeti elárúsítói helyek?

Mi azt hisszük, hogy a magánvállalkozó, kinek a vállalkozása hivatás, ki magáról és jövőjéről gondoskodik, nagyobb buzgalommal és körültekintéssel gondoskodik arról, hogy a fogyasztó-közönség igényeit kielégítse, mint a szövetkezet érdeknélküli alkalmazottja.

Idősb BÁNÓ JÓZSEF ünnepeltetése

Osztrópatakán o o o o 1904. július 24-ikén.

Sárosvármegye közönsége még f. é. márcz. 21-ikén tartott tavaszi közgyűlésében elhatározta volt, hogy idősb Bánó Józsefnek neve — a közügyek terén szerzett érdemeinél fogva — jegyzőkönyvileg is megörökíttessék, s miután a f. é. ápr. 16-ikán tölti be nyolcvanadik életévét, őt ez alkalomból vármegyei küldöttség üdvözlője, az alispán elnöklése alatt. Ez az ünnepség azonban — közbejött akadályok miatt — júl. 24-ikére tetetett át. Megbeszélés szerint júl. 24-ikén d. u. 5 órakor a küldöttség tagjai a nagy gesztenyes alatt gyűltek össze, s onnan mentek a lakóházba a küldöttség vezetésére felkért Hodossy Imre vezetése mellett: Bornemisza Lajos, Bujanovics Gyula orsz. képviselők, Dessewffy Pál, Pulszky Géza, Hedry Ernő, Bánó Aladár főjegyző, Péchy Elek, Hodossy Sándor biz. tagok, a család tagjai és a fiatalok. A lakás szalonjában volt a fogadtatás, hol Hodossy Imre az ünnepeltet a következő beszéddel üdvözölte:

„Méltóságos uram! Milyen tisztelt kedves Józsi bátyám! Mint a család tagjai a családnak köztiszteletben álló legtekintélyesebb tagja elé, úgy járul ma Sárosvármegye közönsége általunk, mint a közgyűlés küldöttjei által teled, születésnapod 80-ik évfordulója alkalmából.

zódó számban keresi fel, az egész ottani vidék gazdasági helyzetére oly nagy jelentőségű, hogy ennek a pontnak jelenlegi jellegében való fentartása és lehető fejlesztése egyúttal fontos állami és szociális érdeket is szolgál.

Teljesen igazságtalanok tehát azok a támadások, melyek a kormányt ebből a vásárlásból kifolyólag az ellenzék részéről, főleg pedig a szocialisták táborából érték. Csakis elismeréssel szólhatunk Darányi Ignácnak erről a ténykedéséről. Ezt igazolja az a körülmény is, hogy a minisztert a Magyar Túrta-Egyesület Budapesti Osztálya éppen ezért a tényért 1902. febr. 15-ikén tartott közgyűlésén tiszteletbeli taggá választotta meg.

Az államkincstár az így megszerzett birtokot a Hálókocsi-Társaságnak adta bérbe 30 évre, mely idő alatt ez a társaság ott jelentékeny befektetéseket tartozik eszközölni. Ennek a szerződésnek az alapján a társaság ez év folyamán már vízvezetékét létesített a telepen és őszszel hatalmas új szállodának az építését kezdi meg.

Éppenséggel nem lehet tehát csodálkoznunk azon, ha a várható hatalmas fejlődés reményében a konkurrenzia is kezdi szárnyait bontogatni. Csorbatótól nem messze ugyanis a saját területén egy magánvállalkozó is hatalmas szállodát épít, melyben olcsóbb árával akarja felvenni a versenyt a hatalmas fürdőteleppel.

A Csorbató — ha ismételtlen keressük is fel — mindig lebilincsel bennünket. A 35 katasztrális hold (204 hektár) kiterjedésű víztükr, melyet terebélyes lúczyfenyők koszorúznak és a melynek keretét a hatal-

Vármegyénk közönségét erre az indította, hogy benned a magyar ősi erénynek igazi megtestesülését látja; azon ősi erénynek, a mely sem a hatalommal, sem a tömeggel szemben félelmet nem ismerve, sem a hatalomnak kegyét, sem a népszerűséget nem keresve, nemzete javának előmozdításában egyedül törhetlen tiszta meggyőződését követi.

Te úgy is, mint egykoron vármegyénknek egyik legmagasabb állású tisztviselője, úgy is mint aztán az országgyűlésnek egyik kiváló tagja és a képviselőháznak egyik nagytekintélyű elnöke, úgyis mint egyházas híve és funkcionáriusa, úgyis mint gondos családapa, kötelességeid hű és buzgó teljesítésénél mindig és mindenben nemzetünk nagy érdekeit tartottad szemed előtt s az önzetlen hazafiság volt mindig vezérszínlagod. Ezért van az, hogy egész életeden át a közönség általános tisztelete vett és vesz ma is téged körül a minek egyik megnyilatkozása ím' e küldöttség is, melyet vármegyénk közönsége életed ezen jelentős napja alkalmából megbízott, hogy szerencsekívánatait előtted kifejezze.

Vallásunk isteni parancsai csak egy jutalmat ígérnek a jóknak, s ez a hosszú élet. Íme, hogy Istenünk megtartott téged nekünk, ez az ő újmutatása, hogy te legjobbjaink közé tartozol, és ez egyszersmind zálog nekünk arra nézve, hogy Isten meghallgat bennünket, midőn vármegyénk közönsége és saját magunk nevében is kérjük, hogy téged nekünk és nemzetünknek még évek hosszú során át erőben, egészségben és boldog meglepésben tartson meg!

Erre id. Bánó József házigazda a következő választ adta:

„Tisztelt barátim! Igazán nagyon meghatva állok előttetek, mert hogy éltem alkonyán még ez és ilyen megtiszteltetés érjen, soha nem reméltem, de még nem is sejtettem.

Első kötelességem lesz — a midőn erre alkalom adatik — hogy akár előszóval, akár írásban hálámat fejezzem ki szülőmgyém iránt.

Második kötelességem, hogy nektek, kedves barátim, legszívesebb köszönetemet nyilvánítsam.

Ide jöttetek — a megnye meghagyása következtében — hogy nekem minden jót kívánjatok 80 éves korom betöltése alkalmával. Ez a mennyire szokatlan, annyira megtisztelő jelenség, és méltóztatatok nekem elhinni: az én szemeim előtt többet ér minden csillogó érdemkeresztnél, melyet az emberek fitogtatva mellükön hordanak, én nem kint fogom hordani, de keblem belsejében, éltem utolsó percéig.

A Gondviselésnek adok hálát, hogy ezt a 80 évet még ily testi és lelki állapotban hagyta megérnem. Ebből a 80 évből majdnem 60 az, mely nyilvános szereplésbe esik. Hosszú idő s bármi keveset tesz egy nyilvánosan szereplő, ily hosszú idő alatt csak összegyűl itt is, ott is egy kevés, mely ér valamit és ez aztán a közvélemény által érdemnek nevezetik.

Hanem az én pályámon ez oly csekély, miszerint nem túlszerénységéből, nem pruderiából, de belső meggyőződéséről, hogy szót sem érdemel. És a tekintetes vármegye, midőn ezen határozatát hozta, igen kegyesen, igen szeliden, elnézően bírálta meg az én politikai működésemet.

mas sziklaóriások alkotják, olyan alpesi képet nyújt, melyet — sokszor is — szívesen tekintünk meg.

Déli 1 órakor megszólal a vendéglő csengője és az e helyütt már régi idő óta szokásos társasbédre hívja a vendégeket. A telep kitűnő konyhája sokkal közzismertebb, semmint hogy azt még külön is ki kellene emelni. Az ebéd után — melyen rendszerint 150—200 vendég vesz részt — kellemes séta kínálkozik a tó partján. A körülvezető sétaút, melynek minden pontjáról más és más kép tárul elénk, 2 1/2 km. hosszú, úgy, hogy kényelmes bejárása háromnegyed órát vesz igénybe.

A séta után kár lenne elmulasztani az alkalmat, mely egy csorbatavi csónakpartira nyílik. A pirosra festett csónakok — engedve az evezőlápátok nyomásának — lassú ringással indulnak útnak a csobogó habok hátán. A part mellett haladunk előre gondosan kikérülve a sziklás zátonyokat, melyeket apró zászlócskák jeleznek. Az evezősünk ezenközben felidézi emlékünknél azoknak a diákoknak szomorú történetét, kik mintegy tíz év előtt — saját könnyelműségük következtében — csónakázás közben a tóba fordultak és egynek kivételével ott is veszték. Úgy kellett búvárokkal kikutatni a holttesteket a tó gyomrából.

A kávéházban felhangzó cigányzene bennünket is az oszonnáló fürdővendégek közé csábít. Friss, üde fuvalom rezdül végig a tó felett. Nem is gondolná az ember, hogy már júliusban van, ha nem tudná. És élénken sajnáljuk azokat, kik most a városok fullasztó levegőjében töltik idejüket.

Van nekem egy sokkal szigorúbb és igazságosabb bírám, és ez az én belsőm, az én lelkiismeretem. És ez nekem minduntalan azt kiabálja, mondja: Ember, nem sokat tettél a közjóra és hazád érdekében.

És ennek a bírónak igaza van. Nincs a világnak oly áldozata, ha tíz életünk volna is, nincs az a hangyaszorgalom, nincs a lángésznek oly fellobbanása, nincs az áldozatnak oly neme, mely ezen imádott, de meggyötört s sanyargatott hazáért kevés né volna.

Igaz, hogy igen ifjú koromban az önvédelmi harcban szabad csapatot alakítottam s több csatában résztvettem s különösen a tarcali csatának győzelmét — Klapka elismerése szerint — ezen csapatnak és a lengyel légióknak tulajdonította. Igaz, hogy a legkritikusabb időszakban kétszer voltam Sárosvármegyének alispánja. Igaz, hogy négyszer voltam sárosmegyei képviselő, kétszer külsőmegyei. Igaz, hogy már 1861-ben a képviselőház jegyzője voltam s aztán hét (7) éven át a képviselőház alelnöke.

Igaz, hogy az országgyűlésen — a míg Deák Ferencz élt — én Deák-párti voltam, mert önzetlenebb, ideálisabb és bölcsőbb hazafit követni lehetetlen, mint ő volt. Az ő elhúnytával nemzeti-párti voltam és vagyok a mai napig, mert Apponyi Albert önzetlenség-, tisztalelkűségben méltó párja és követője Deák Ferencznek.

Hát tisztelt barátim! Ez az én hosszú politikai pályámnak rövid foglalata.

Én Magyarországon — az én felfogásom szerint — csak egy politikát ismerek és ennek képes volnék mindent feláldozni, ez: a magyar faj gyarapítása, erősítése. Ennek áldoztam életemet. És a magam véleménye szerint azt az utat tartottam legjobbnak, a melyet követtem.

Nem kérkedéssel mondom, de ha azon 80 évnél lefolyását tekintem, mely a hátam megett van, akár családi, akár politikai életemet tekintem, ha újra kellene kezdeni, igenis elismerem, még több erélyt, még több szorgalmat, még több áldozatot kellett volna hoznom, de az irányt, a medret, melyben életem folyt, másképp ásni nem tudnám, csak így.

De hát ez talán nem is érdem. Nem tudom, vérmérsékletem, nevelésem, anyámnak, tanáraimnak befolyása, szívemnek, agyvelőmnek szervezete, vagy családi hagyomány, vagy annak összessége — én igazán nem tudom, de gyakran voltam oly válságos pillanatokban részint a magam személyes, részint családomban érdekben, consideráció alá vettem, vajjon jó-e, célszerű-e ez az út, mit az életben és politikában követek, és ezen considerációnak eredménye mindig az volt, hogy abszolút lehetetlenség másképp eljárnom! Igazán mondom, teljes lehetetlenség.

Volt még egy tekintet, mely különösen utolsó éveken iránytűje volt eljárásomnak, habár én most már tényező nem vagyok, mint tisztelt képviselő barátaim.

Van Magyarországon egy symbolum, melyet én nemcsak tisztetek, de imádok. Ez a magyar szent korona. A korona által a királyság, a királyság által a király. Ez a symbolum, most és már majd 400 év óta a habsburg-lotharingi házat díszíti. Nem rekriminálok, nem fejtegetem, mit szenvedett a nemzet ezen idő alatt. Alkotmányos és monarchikus országban élünk. Tudjuk, milyen a helyzet a Lajthán túl, milyen nálunk, milyenek a pártok. Számoljon mindenki lelkiismeretével, úgy, mint

A gyors lehűlésnek egyébként az az oka, hogy itt az elpárolgás nagyobb és gyorsabb, mint az alacsonyabban fekvő tátravidéki gyógyhelyeken és ezért a különbség a déli és reggel-esti hőmérsék között is jelentékenyebb.

Alkonyi hangulat ilt már a sziklagátakon, a mikor megindultunk a Poprádi-tó felé, melyhez kitűnő és kényelmes sétaút vezet. Az utat még 1895-ben létesítették, de újabban jelentékenyen és alaposan javították. Ezen az úton 1—1 1/2 órai kellemes séta után érjük el az 1513 m. magasságban fekvő Poprádi-tavat. Az út a Mlinicza völgyéből felkanyarodik a Bástyá nyulványára, hogy átjusson a Menguszfalvi völgybe. A Bástyá nyulványának arról a legmagasabb pontjáról, melyet utunk elér: az úgynevezett Trigánról (1508 m.) pompás letekintés nyílik már a Menguszfalvi völgybe. Óriási mélységben alattunk ott habzik az egyesülni készülő Hinczói és Krupa-patak, mely az egyesülés után a Poprád nevet veszi fel. Előttünk állanak az Oszterva meredek sziklafalai. Mögötte a Tupa, míg távolabb a Tátracsúcs, a Tengszemcsúcs, a Kopki és a Ganek látható. Tovább haladva leszállunk a Hinczói patakhoz, melynek zúgó habjai felett egy fahíd vezet keresztül. Az út már most felhatol a Huszhalomra, mely eddig a két patakot egymástól elválasztotta és a tavat szemünk előtt elzárta, és mihamar eljutunk a Poprádi-tóhoz.

A tó partján modern menedékház áll, mely kényelmes éjjeli-szállást nyújt a fáradt vándornak. Ezt az új és szállodának is mondható épületet a tó ura,

én. Én
desre j
met m
ságot t
kivánja
met ne
hanem
minder
csak le
gálatot
legerős
haza é
lisztika
érdek
birna z
kos po
magyar
lehet
megme
ezt a h
val, a
nem m
óriási k
lenül ke
tenni. E
totok m
de a biz
Én
megyer
De meg
bensőle
mint é
gyökere
fog tört
nyilván
szokott
az én p
lelkiismer
És e
és fogad
nyilvánít
Ezut
folyt a tá
estebéd
felköször
„Tisz
azon idő
az ötven
midőn a
Én csalá
töztem a
József-na
is igen s
most is e
köszöntő
falai, ha
Azóta 4
barátim,
ré. Én
éppen az
E ház
sem rosi
ma nem

Hohenlo
Máriássy
A tó
katasztr.
csak ha
tekintet
ban rend
tehát va
mélység
szerint
már csa
A na
mikor a
kedett. S
szét a tá
az azt s
rezdül a
Hej!
a Csorba
öltözött
asztalt. I
Már itt a
* A P
Részemről
adatot fog
2.19 hektá
ban (8. L.)
Éjszaky J
holdat, vag

én. Én számoltam s azon megdönthetetlen meggyőződésre jutottam, mely oly erősen él bennem, hogy életemet nemém rátenni, és ez az, hogy a ki a magyarságot mozdítja elő, ki a magyar alkotmányt teljesen kívánja kiépíteni, ki a magyar nyelvet, magyar szellemet nemcsak a családban, nemcsak a közigazgatásban, hanem a magyar sereg és küldiplomácia megfelelő minden működésében érvényre akarja emelni: az nemcsak leghívebben szolgálja hazáját, de legnagyobb szolgálatot teszi a dinasztának. Ha már most az az én legerősebb meggyőződésem, hogy ezen két tekintetnek, *haza és korona* egyaránt használók: akkor nincs rabuliztika, nincs szónoklat, nincs rábeszélés, nincs olyan érdek a világon, mely engem ebből a sziklavárból ki bírna zavarni. Nem a bécsi dőre, gyarló, vak és öngyilkos politikát kell követni, de ezen törülmetsett, a magyar történelemben gyökerező felfogást; akkor ki lehet a magyar alkotmányt építeni és a dinasztia menteni, különben soha. Sőt még tovább megyek: ezt a harcot meg kell vívni, ha úgy tetszik a dinasztával, a királlyal egyetértve, ha pedig ezt nem lehet, nem mondom a király ellen, de *ellenére*. Mert ebből az óriási küzdelemből a magyar koronának éppen és sértetlenül kell kikerülni. És az rövid idő alatt meg is fog történni. Emlékezzetek tisztelt barátim a mai napra, *ősz* barátok mondja, kibem megdönthetetlenül *él nem a sejtélem*, de a *bizonyosság*, hogy ez rövid időn be fog következni.

Én tudom, hogy a törvényhozás többsége és Sáros megyének ezidő szerinti többsége is más irányt követ. De meg vagyok győződve, hogy ez csak látszat, hogy bőséggel minden igaz magyar ember így gondolkozik, mint én. Fődolog a belső meggyőződés, ha ez mély gyökeret vert, ezt soká elnyomni nem lehet, ez utat fog törni, mert a belső meggyőződés és annak külső nyilvánulása között psychologice igen vékony válaszfal szokott lenni. Én tehát meg vagyok győződve, hogy az én politikai lelkiismeretem és Sáros megye politikai lelkiismerete congruens.

És ezért legyetek általam legszívesebben üdvözölve és fogadjatok még egyszer leghálásabb köszönetem nyilvánítását.

Ezután részint a hűs szobákban, részint a kertben folyt a társalgás. Hat és hét óra között következett az estebéd. Ekkor a házigazda, id. Bánó József, következő felköszöntőt mondotta:

„Tisztelt barátim! Régi idők akarak felemlíteni; azon idők, midőn Magyarország legszomorúbb ideje, az ötvenes évtized elmúlt, beléptünk a hatvanas évekbe, midőn a jobb időknek hajnala már derengni kezdett. Én családommal roskoványi birtokomról akkor költöztem az átalakított osztrópatai házámba s 1860-ban, József-napkor e háznak felavatását ünnepeltük. Akkor is igen szép és nagy társaság volt nálam, s én még most is emlékszem azon szavakra, melyeket akkor felköszöntőmben mondtam: «Düljenek rám e háznak falai, ha valamit hazám érdeke ellen követnék el!» Azóta 44 év telt el. Én nem kérdelem tőletek, tisztelt barátim, megtartottam-e szavamat? Én magam felelek rá. Én tudtam, hogy ezen háznak erősek a falai és éppen azért már akkor erős volt az én elhatározásom is. E ház falai nem dültek össze és az én reputációm sem roskadt meg, mert különben ti, tisztelt barátim, ma nem tiszteltetek volna meg. És így a házam és én

Hohenlohe herczeg építtette, a ki az egész birtokot Máriássy Ferencztől vette meg.

A tó területe 7 hektár (70,000 m²), vagyis 12.17 katasztr. hold*. Nagyság tekintetében tehát ez a tó csak harmadrésze a Csorbai-tónak, de alpesi szépség tekintetében bátran felveheti vele a versenyt. A halakban rendkívül gazdag tónak legmélyebb helye 16.40 m, tehát valamivel kevesebb a Csorbai-tó 29 méteres mélységénél. A Poprádi-tó vize a felületen rendszerint 11.9 C° fokú, ellenben a legmélyebb helyen már csak 6.9 C°.

A nap korongja már rég letűnt volt az égről, mikor a társaság a menedékház verandáján elhelyezkedett. Sőt rövid idő elteltével sápadt holdfény áradt szét a tájon. A tó sötét tükreben visszatükröződtek az azt szegélyező hegyóriások. Miközben fuvalom se rezdül avaron keresztül...

Hej! Be más is az a társaság, a mely itt és a mely a Csorbai-tónál található. Ott a legutolsó divat szerint öltözött hölgyek és tennis-ruhás urak ülnek körül az asztal. Itt a turista-zeke és a szöges cipő járja. Más itt a levegő. Szabadabb és igazabb.

* A Poprádi-tó nagysága pontosan nincsen megállapítva. Részemről a dr. Ottó-féle Kalauz V. kiad. 151. lapján közölt adatot fogadtam el. Hradzky szerint (M. K. E. évk. III.) csak 2.19 hektár a terület. Ezt az adatot találjuk Posewitz kalauzában (8. l.) is. Dr. Szontagh (347. l.) 6.8 hektárt mond. Míg Éjszaky József («Die Hohe Tátra» 1899. 22. l.) 10¹/₂ katasztr. holdat, vagyis 6.1 hektárt említ.

(Folyt. köv.)

ezentúl is csak meg leszünk valahogy, a meddig az Isten akarja. De akármilyen történik, azt tudom, hogy életem estjén nevezetesebb napom nem lesz, mint a mai. Ezen napnak ti voltatok eszközlői és végrehajtói. Azért szívem legmélyebb és legmelegebb érzetével üritem e poharat egészségtekre!

Az eperjesi kerületi Kollégium is igen szép feliratban üdvözölte ez alkalommal id. Bánó Józsefet, de a küldöttség a szünidő miatt elmaradt.

HIREK.

* **Nemesszívú adomány.** A feketekúti tűzkárosultaknak dr. Vályi János eperjesi püspök öxja 200 kor. és Lubl-fürdő vendége 181 korona könyöradományt juttattak. Ezt a könyöradományt nyilvánosan is hálálják a tűzkárt szenvedettek.

* **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy *Krémer Adolf* eperjesi ügyvédet — elhalálása miatt — a kamara ügyvéd-névjegyzékéből törölte és irodája részére gondnokul dr. *Dobay Zsigmond* eperjesi ügyvédet kirendelte.

* **Értesítés.** Tegnap óta itthon vagyok. Dr. *Mosánszky T.*

* **Eljegyzés.** *Krausz Sándor* áll. tanító Ruttkán eljegyezte *Spanner Matildot* Eperjesen.

* **Halálozás.** Mély részvétellel vettük az alábbi gyász-híreket: „Öz. *Krémer Adolfné* szül. *Laczkó Amália*, *Krémer Gyula* és neje szül. *Lasztkay Bella* s gyermekeik: *Lilli* és *György*, valamint *Krémer Ernő* és *Krémer Anna* — úgy a saját, mint a többi rokonok nevében is — fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szeretett férj, a legjobb apa, illetve nagyapa: *Krémer Adolf* Sárosvármegye tb. tisztí főügyésze f. évi július hó 25-ikén délután 6 órakor, tevékeny életének 69-ik s boldog házasságának 44-ik évében rövid, de kínos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak hűlt tetemeit f. évi július 27-ikén d. u. 6 órakor fogjuk az ág. hitv. evang. egyház szertartásai szerint a Főutcai 34-ik számú házból a helybeli ág. hitv. ev. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Eperjes, 1904. évi július hó 26-ikán. Áldás és béke lengjen drága porai felett!

„Öz. *Kirchmayer Vilmosné* szül. *Grynaeus Lujza* — úgy a maga, valamint számos rokonai nevében is — fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrón szeretett férje, illetve apa, nagyapa és testvér: id. *Kirchmayer Vilmosnak* folyó évi július hó 26-ikán reggeli 7 órakor élete 72 ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunyat. A felejtethetlen halottnak földi maradványai folyó évi július 28-ikán d. u. 4 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint a kissebeni sírkertben örök nyugalomra tétetni. Kisseben, 1904. évi július hó 26-ikán. Áldás és béke drága poraira! Július hó 28-ikán kísérték *Altmann Gusztáv* ev. lelkész imája után a négyesfogatú halottkocsin *Jakabfalváról* Kissebenbe, a melynek egyik ev. templomában volt az érdemes férfiú, mint volt egyház-felügyelő, koporsója az oltár előtt elhelyezve. A gyászbeszédet a templomban *Altmann Gusztáv* s a búcsúimát a temetőben *Dianiska Aibert* lelkész tartotta. A tenetesen a gyászoló özvegyen és gyermekein kívül Kisseben város intelligenciája s a nagy rokonságból a *Kirchmayer*-, *Grynaeus*-, *Gallotsik*-, *Oszvald*- és *Köschcsalád* számos tagjában volt képviselve.

* **Fölvétel az állami tanítónőképzőintézet** óvodába. A helybeli áll. tanítónőképzőintézet óvodájában a jövő iskolai évre szóló fölvételek, nem mint előző számunkban jelentettük, augusztus 2. és 3-ikán, hanem **augusztus 4-ikén, 5-ikén és 6-ikán** d. e. 9 óratól fognak megtartatni.

* **Alakuló-gyűlés.** A létesítendő *Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet* alakuló közgyűlése Eperjesen a városháza nagytermében **augusztus 7-ikén** d. u. 2 órakor fog megtartatni s addig üzletrészek (részvények) jegyezhetők *Halmi Edénél*, Eperjes, Felsőkörút 19/d. sz. alatt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az eperjesi ev. gyámintézet *nőgyelet diakonissza*-alapjára *Raisz Ede* ny. főmérnök úr, nevezett egyetel tiszteletbeli tagja, 200, azaz *két száz korona*s alapítványt tett elhunyt neje szül. *Bölke Ida* úrasszony emlékének megörökítése céljából; a mely adományért hálás köszönetet mondunk az alapítványozó úrnak, kérve a Mindenhatót, hogy hű hitvesének elvesztése által okozott fájdalmát enyhítse s a hit balzsamával gyógyítsa. — Együttal jelezzük, hogy ev. templomunk belsejének rendbehhozására két, eddig meg nem nevezhető egyháztagnak 500—500 kor. adományt ajánlott fel nőgyeletünknek. A kik ezen czélra netán adakozni akarnak, felkérjük, hogy azt alulirtaknál mielőbb megtenni sziveskedjenek, hogy a templomot lehetőleg még az *őszön* rendbehhozassuk. Eperjes, 1904. júl. 29. *Öz. Mosánszky Gyözöné*, elnök; *Mayer Endre*, titkár.

* **Posta-távirdagyakornokjelölti állások.** A kereskedelmi miniszter posta-távirdagyakornokjelölti állásokra pályázatot *nem* hirdet, mert a gyakornokjelöltek létszámában üresedés nincs. Posta-távirdagyakornokjelöltek pályázaton kívül sem vétetnek fel.

* **A Magas-Tátra turista-térképét** adta ki e napokban a *Wilh. Gottl. Korn* czég *Breslauban*. A kitűnően sikerült térkép dr. *August Ottó* kiváló turista műve. A minden tátrai kirándulóknak a legmelegebben ajánlható térkép *Révai Samu* könyvkereskedésében is kapható. Ára 2 márka.

* **Fényképészeti készülékek,** hozzávaló eszközök s vegyszerek eredeti gyári áron *Pálesch Árpád* droguistánál Eperjesen, Fő-utca 17. sz. a. kaphatók.

* **Városi szakosztályi ülés.** Városunk pénz- és gazdaságügyi szakosztálya július 30-ikán délután ülést tartott, melyben az augusztus első napjaiban tartandó közgyűlés néhány tárgyát készítette elő; így többi között az aszfalt-járdák építése ügyében megtartott versenyeljárás eredményével s az épülő alsómalom bérbeadására nézve megtartott versenyeljárás alkalmával elért ajánlatokkal is foglalkozott (utóbbinál 6666 kor. évi bér a legnagyobb ajánlat) s a közgyűlésnek javaslatokat tett.

* **Vízállás a szekcsövölgyi kutakban.** Bizonyára többen foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy most kellett volna megmérni a szekcsövölgyi kutak vízállását, a mikor mindenütt: kutakban, árkokban, folyókban, fürdőhelyeken annyira megapadt a víz, hogy a legtöbb kút felmondta minálunk a szolgálatot. Hát a mire hihetőleg sokan gondoltak, ugyancsak nem kerülte el az illetékesek figyelmét. A három kutat a legnagyobb szárazságban, július 17-ikén, tehát még az eső előtt megvizsgálták s kiderült, hogy az *A.* kútban 5 m. 80 cm. mélység mellett a vízállás 4 m. 70 cm., a *B.* kútban 6 m. 60 cm. mélységben a vízállás 5 m. s a *C.* kútban 6 m. 40 cm. mélység mellett a vízszlop 5 méter volt. E mindenesetre biztató állapotról dr. *Raisz Gedeon*, min. osztálytanácsos, orsz. közegészségügyi felügyelő is — ki rokonai látogatására jött városunkba — személyesen meggyőződött s meglepőnek találta az eredményt.

* **A kapubejáratok kivilágítása** ügyében hozott városi szabályrendelet — úgy halljuk — f. évi szeptember havától lép életbe, hogy addig ideje legyen a háztulajdonosoknak a kivilágítás bármily módozatáról is gondoskodni. Ez a haladék azonban csak a kapubejáratok kivilágítására vonatkozik s egyáltalában nem érinti a kapuknak kellő időben való bezárása körül előírt kötelezettségeket.

* **Rákóczi hamvait Kassára hozzák!** Gróf *Tisza István* miniszterelnök Kassa város közönségéhez a következő leiratot intézte: „Ő császári és apostoli királyi Felségének f. évi április hó 18-ikán hozzat intézett s annak idején közzétett legfelsőbb kéziratában nyert azon utasítás következtében, hogy *II. Rákóczi Ferencz* hamvai hazaszállításának kérdésével foglalkozzam s erre vonatkozólag javaslatot tegyek, nem késtem a kérdésel behatóan foglalkozni és szaktekintélyek, valamint a közvéleményben erre nézve kialakult felfogásokról leg-tájékozottabb vezetőférfiak véleményeinek meghallgatása után abban állapotam meg, hogy *II. Rákóczi Ferencz* nek, *Zrínyi Ilonának*, *Rákóczi Józsefnek*, gróf *Bercsényi Miklósnak*, gr. *Esterházy Antalnak*, *Sibirik Miklósnak* és ha ehhez az általam egyidejűleg megkérdezett gr. *Csáky-család* is hozzájárul, gróf *Bercsényi Miklósné* szül. *Csáky Krisztina* grófnének idegenben fekvő maradványai a kassai Dómban helyeztessenek örök nyugalomra, mert Kassa az a hely, melyet az összes személyi és történelmi vonatkozások a legszorosabban fűznek *Rákóczihoz*, kinek atyja és nagyanyja szintén ezen város falai között pihennek. Ezt a megállapodást *Ő Felsége* is legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatván, megbízást nyertem arra, hogy a Kassán elhelyezendő hamvaknak az ottani Dómban leendő befogadása iránt Kassa városával, mint kegyúrral s az ottani r. kath. püspök úrral tárgyalásokba bocsátkozzam. Nem késtem, hogy Kassa város közönsége örömmel üdvözli az említett megállapodásban rejlő kitüntetést, melyhez hazánk sok más helye vélt jogot formálhatni; a legfelsőbb utasítás értelmében mégis kérem kell a közönség formaszerű nyilatkozatát, illetőleg hozzájárulását, hogy a jeleztem személyiségek földi maradványai, ha majd török földről haza kerülnek s egyházi és politikai jellegű ünnepélyességek mellett *Budapestről* Kassára vitetnek. ott a Dómban kriptájában legyenek elhelyezhetők s a templomban síremlék legyen állítható, a minek részletei és kiviteli módozatai később lesznek megállapíthatók.

* **Nyári-mulatság.** Az Eperjesi Kath. Legényegyesület július 24-ikén a Zöldfa-vendéglő kerthelységében igen népes nyári-mulatságot rendezett, melynek szép összegű tiszta-jövedelmét az átutazó társalgati

tagok felsegélyezési alapja javára fordítja. A mulatságnak érdekes epizódja volt a versenykuglizás, több értékes nyereménnyel s a multság egész tartama alatt közlekedett úgynevezett világposta. A talp alá valót két zenekar is szolgáltatva: a katonai és Alexi zenekara. A kert meglehetősen bevált ily multságok rendezésére, mely, ha ily czélra gyakrabban igénybe vétetnék, hihető, hogy a vendéglős az ellátás részleteiben is a jelenleginél nagyobb mértékben vívhatná ki az elismerést s a kert berendezése s csinosítása körül is többet áldozhatna.

* **Házi-tolvaj.** Palkovics Emil vendéglős észrevette, hogy üzletében előbb apróságok, később evőeszközök is egyre-másra eltűnnek. Megfigyelte a cselédséget s rájött, hogy a háziszolgnak vannak ily bűnös hajlamai. A rendőri motozás azután kétségtelenné tette, hogy *Haecher Kálmán* 19 éves, körmöczbányai születésű háziszolga a tolvaj, mert nemcsak kinaezüst-evőeszközöket s más apróbb tárgyakat, de még 22 drb. különféle kulcsocskát is találtak nála, melyeknek bizonyára nagyobb hasznát kívánta venni. Az ügyesség vette át javítóba.

* **A sebes hajtás eredménye.** *Hendrihovszki József* nevű fuvaros július 23-ikán este ittas állapotban a Fő-utcán végig vágatva hajtott s a midőn a rendőr megállásra szólította fel, még inkább a lovak közé vágott s még a rendőrt is fejen suhintotta az ostorával. Aztán a Lócsei-útig meg sem állott. Ott azonban megboszulta magát az eszeveszett sebes hajtás, mert a legnagyobb vágatásban úgy Hendrihovszki, mint Kusnyír Mátyás nevű társa egyszerűen kirepültek a szekérből, sőt utóbbi alaposan bevverte a fejét is, úgy, hogy kórházba kellett őt vezetni. Hendrihovszki pedig a rendőrségre került. A lovakat sikerült elfogni.

* **Fényképészeti vegyiszeres alkotárszei,** valamint használatra készen egybeállítva is, olcsó árban kaphatók *Cattarino Sándornál* Eperjesen.

* **Az Eperjesi Kath. Legényegyesület** által július 24-ikén a Zöldfa-vendéglő kertihelyiségében rendezett nyári-multság alkalmával befolyt felülfizetésekért, továbbá Gregor Endre úrnak a kuglizói nyeremények díjtalan beszerzéseért, Divald Lajos úrnak a szép képeslevelezőlapok adományozásáért és Gaál András úrnak a kerthelyiség gyönyörű feldíszítéseért s a szükséges díszletek díjtalan kölcsönzéseért az egyesület elnöksége leghálásabb köszönetét nyilvánítja. *Felülfizettek:* Gragrün Emil 7 kor.; Zaborovszky Béla és Cattarino Sándor 5—5 kor.; Divald Lajos és Zavatzky Szilárd 4—4 kor.; Magyar József és Sitányi Béla 3—3 kor.; Miháldesz Lajos, Schustek Nándor, Csintalan Mihály, Gubcsó Gyula, N. N., Illykovic Hiláron, Absolon Edé és Engländer Emil dr. 2—2 kor.; Hampel Árpád, Grúsz László, Spanner Róbert, Plaveczy István, Szeman András, Márton István, Orosz János, Szilvássy Lajos, Wurfel Adolf, Lefkovic Mór, Verdon László, Mihajla Endre, Hrabcsak Géza, Woloszinovits János, Batori András, Gregor Endre és Kóch Tivadar 1—1 kor. Összesen 64 korona.

* **A Magyarországi Kárpátgyűlés közgyűlése.** A Magyarországi Kárpátgyűlés ezidei 31-ik rendes közgyűlését aug. 7-ikén d. e 10 órakor Tátrafüreden dr. Münnich Aurél elnöklete alatt a következő tárgysorozattal tartja meg: 1. Elnöki jelentés. 2. Az egyesület 1903. évi zárszámadása és a számvizsgálóbizottság jelentése; az egyesület 1905. évi előirányzata. 3. Az osztályok évi jelentései, 1903. évi számadásai és 1904. évi előirányzatai. 4. A Kárpátmúzeum jelentése, 1903. évi zárszámadása és 1904. évi előirányzata. 5. Az egyesület 1905. évi munkaprogramjának előterjesztése. 6. Húsz darab Frigyes főherceg-menedékházi részjegyek kisorsolása. 7. Indítványok. 8. Felmenetel a Tarajkára s itt a Szilágyi Dezső-émlék ünnepélyes leleplezése. A központi-választmány a közgyűlés előtt 9 órakor gyűlést tart, melynek tárgya a közgyűlés előkészítése. A közgyűlés után 3 órakor közös-ebéd lesz Tátrafüreden.

* **Időjárás.** A *Meteor* jelenti: Július havának hátralevő része is meleg lesz, miként ez jelezve volt s miután a nagy csoport szétszórt foltok egymást követik a Napon, a gyorsan egymásra következő, de különben gyenge hatású csomópontok nem érvényesülhetnek, legfőleg egy-két napi szelet idézhetnek elő, a miért is a meleg nagyobb mérvben érvényesült és egész a nyári forróságig fejlődött. Eső nagyobb mérvben július 28-ikán várható, a midőn reaktív hatások is következhetnek be, az esőt huzamosabbá téve. Július hátralevő csomópontjai: 27., 28. és 30-ikára esnek.

* **Védekezés a takarmányhiány ellen.** Az idei nagy szárazság a takarmány növényekre olyan káros hatással volt, hogy vidékenként nagy takarmányhiány következhet be, ha az ellen a lehetőség szerint nem védekezünk. A takarmányhiány a legtöbb gazda úgy vél segíteni, hogy csökkenti állatainak számát, ezzel azonban magának okoz kárt, mert az éveken át felszaporított állomány kisebbítésével csökken a trágya-

menyiség és így taljának termőereje; a takarmányhiány szükség következtében pedig oly sok állat kerül a piacra, hogy az eladó állatokat olcsó áron kell elveszteni. Ezért nem az állatok számának csökkentésével kell a szárazság következtében beállott takarmányhiányt segíteni, hanem minden eszközt fel kell használni arra, hogy a mennyire az még a tél beálltáig lehetséges, biztosítsuk az állataink kitelelésére szükséges téli takarmányt. Hogy ezt tehesük, arra kell törekednünk, hogy: 1. a zöldtakarmányozás idejét ősszel minél hosszabb ideig kinyújtjuk és a téli takarmánykészletet növeljük; 2. olyan növényeket termeljünk, melyekkel lehetséges jövő év tavaszán a zöldtakarmányozást minél korábban megkezdeni, és 3. a téli takarmányozás czéljaira minden olyan anyagot, melynek takarmányértéke van, felhasználjunk. Feltéve tehát, hogy a nyár folyamán elegendő csapadék lesz, a zöldtakarmányozás ősszel kinyújtható, illetőleg a téli takarmánykészlet növelhető tarlónövények termesztésével, minő a csalamádé, mohar, köles, pohánka, mustár, csibehúr, tavaszi-borsó és az őszi-árpával. E takarmány növények mikép való vetéséről, a vetéshozamról stbi, ismertető füzetet adott ki a földművelésügyi m. kir. miniszter, mely az érdeklődőknek ingyen küldetik meg.

* **Tanoncz helyett gyakornok.** Bizonyos az, hogy az úgynevezett «bolto-inasok» korszaka lejárt, ennek az intézménynek a fenntartásával nem is igen lehet a jobb osztályokhoz tartozó, tanultabb, műveltebb fiúkat a kereskedői pályára édesgetni. Belátta ezt az Aradi Kereskedők Köre is, mely most, mint a *Magyar Kereskedők Lapja* közli, egy aradi divatárúkereskedő indítványa folytán abban fáradozik, hogy az előkelőbb üzletekben a főnökök tanonczok helyett gyakornokot alkalmazzanak. Az ily üzleti gyakornok felvételnek négy polgári vagy középiskolai osztályt végzett, jó megjelenésű és modorú ifjak két évi időtartamra, a melyek első hat hónapjában díjtalanul működnek, azután azonban szerényebb (körülbelül évi háromszáz korona) fizetést kapnának; ez a fizetés azonban a mennyiben az illető ügyességének jeleit adja, még a két évi időtartam alatt emelkednek. Az üzleti gyakornok az úgynevezett tanonczmunkára, csomagordásra, az üzlet söprésére és tisztántartására nem szótthatnak, föl lenne mentve a tanoncziskola látogatása alól és a két esztendő végeztével mint megfelelően képzett alkalmazott folytathatná pályáját. A kör helyszközölő osztálya most propagandát igyekszik csinálni ennek a tervnek úgy szűzők, valamint a kereskedők köreiből és mi őszintén óhajtjuk, hogy fáradozásait siker koronázza.

Felelős szerkesztő:
Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:
Kósch Árpád.

Dr. Egri o o o o vízgyógyintézete és szanatóriuma Miskolezon. o o o

Az intézet bármily — nagyfokú igényeknek megfelelően — a közönség számára egész éven át nyitva van.
A legmodernebb vízgyógyászati, villanyos fürdők, szénsavas- és ásványfürdők, forró légfürdők, belégzési gyógyászati (dr. Bulling), az összes villanyos gyógyászati, vibrációs massage, gyógy gimnasztika.

Kényelmes szobák. — Kitűnő konyha. — Olcsó árak.
Állandó orvosi felügyelet. — Vezető főorvos: dr. Politzer J.
Telefon. Kívánatra prospektus! Telefon.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen erről füzetet; ingyen és bérmentve kapható a szab. „Nattyu“-gyógyszertár által Majna-Frankfurt.

HIRDETÉSEK

jutányos áron
vétetnek fel
lapunk
kiadóhivatalában.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik

vese, húgyhólyag és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes! Csiramentes!

Könnyen emészthető!

Első rangú gyógyvíz és diaetetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik túló életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgsavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban

A Salvator forrás igazgatósága Eperjesen.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk	32 fillér
3/4 " "	40 " "
1 " "	48 " "
Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakban vétetnek vissza:	
1/2 literes palaczk	6 fillér
3/4 " "	7 " "
1 " "	8 " "

Az Eperjesi Bankegylet

intézeti házában berendezett

tűz- és betörésmentes pánczélszobában fiókos rekeszek (Safe Deposit)

következő nagyságban és árban:

1-ső számú: 12 cm. magas, 28 cm.)
széles és 45 cm. mély rekesz) egy évre 20 kor., félévre 12 kor.
2-ik számú: 20 cm. magas, 28 cm.)
széles és 45 cm. mély rekesz) egy évre 30 kor., félévre 18 kor.

bérösszegért a t. közönség rendelkezésére állanak.

Az igazgatóság.

3665—1904. kgy. sz.

Árverési hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város a tulajdonát képező s a város határában fekvő **Szentlászló-hegyi vendéglő- és fürdőházi épületeket** az összes mellékkeliségekkel, valamint a 924 koronára becsült ingó-berendezésekkel együtt, 1904. évi október hó 1-ső napjától számítandó három egymásután következő évre bérbeadni szándékozik, az e célból megtartandó árverés határidejéül 1904. évi **augusztus 11-ik napjának d. e. 10 óráját** a város háza tanácstermében kintüzi azzal, hogy az árverés megkezdéseig a polgármester kezeihez zárt írásbeli ajánlatok is beadhatók, s hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevő hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Eperjes, sz. kir. város tanácsának 1904. évi július 18-ikán tartott üléséből.

Podhorányi Bálint s. k.,
polgármester.

Magyar József s. k.,
főjegyző.

Árlejtési hirdetmény.

A kassai főtiszt. egyházm. hatóság által 1904. július 13-ikán 1648. sz. a jóváhagyott 10,472, azaz tízezer négy százhetvenkét korona előirányzott költségvetés szerint a **varjufalusi róm. kath. templom építésére** árlejtés hirdettetik.

Az egy kor. bélyeggel ellátott zárt ajánlatok az összes munkára legkésőbb 1904. **augusztus hó 11-ik napjának 10 órájáig** alulirotnál benyújtandók. Az általános és részletes feltételek, valamint a terv és költségvetés a tapolyi esperesi hivatalnál Töltszéken megtekinthető.

Töltsék, 1904. július hó 27-ikén.

Sikorszky Endre,
ker. esperes.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr rendeletére a debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turiaremetei, rimaszombati, szatmárnémetii és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1904. nov. 1-jétől 1905. okt. végéig szükségellendő

takarmány és egyéb czikkek biztosítása

tárgyában 1904. évi augusztus hó 8-ikán d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulirotn méntelepparancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulirotn méntelepparancsnokságnál, mint az egyes telep-osztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a czikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1904. évi július hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

Elektrotechnikai szakiskola

• • • laboratóriummal és tanműhelyekkel összekötve • • •

Pozsonyban

f. é. szeptember hó 1-sején nyílik meg az első évfolyam azon tanulók számára, akik magukat mint

elektrotechnikusok (művezetők stb.)

(két évfolyamon belül) elméletileg és gyakorlatilag kiképezni akarják.

Felvételi kor: 15—30 év. Előképzettség: valamely közép-, polgári-, kereskedelmi- vagy ipariskola.

Mivel az elektrikus erőnek folyvást növekedő használata a hajtó- és világítási czélokra, továbbá a vegyi gyárakban még mindig terjed, nagyon tanácsos szülőknek (gyámszülőknek), ha fiaik (gyámfiak) erre a nagy kilátásra jogosító pályára lépnek s a fentnevezett szakiskolában sajátítják el tanulmányaikat.

Bejelentések minden nap fogadtnak el, és szívesen szolgál programmal, prospektussal és mindennemű felvilágosítással, melyet kívánatra azonnal ingyen és bérmentve küld,

az igazgatóság.

Tűz- és betörésmentes magánpénztári rekeszek = (Safe deposit) bérbeadása.**Az Eperjesi Takarékpénztár**

üzleti helyiségében egy tűz- és betörésmentes pánccéltermet létesített s abban a legújabb módszer szerint készített, bérbevehető pénztárakat állított fel.

Az itt elhelyezett rekeszek (Safe-k) bérlői saját kulccsal bírnak, melynek segítségével megőrizendő értékeiket a bérelt rekeszbe önmaguk zárhatják el.

A kisebb, 12 cm. magas, 28 cm. széles és 45 cm. mély rekesz után egy évre utólag **20** korona; a nagyobb, 20 cm. magas, 28 cm. széles és 45 cm. mély rekesz után egy évre utólag **30** korona bér fizetendő.

Ezen pánccéltermünket és abban elhelyezett pánccélrekeszreinket és a fél által önállóan kezelhető pánccélrekeszek (Safe deposit) kibérlését a t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk.

Az Eperjesi Takarékpénztár.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányszívó egyszerű veszi — és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia

szivarpapír és szivarkehüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

PÉNZ**4% -os**

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyesek-től a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétén.

Bank- és magánadósságok konvertálása

Meller Lajos és Társai

bankbizomány Budapest, VI, Dávid-utca 15.

(Törvényszékiileg bejegyzett cég.)

(Válaszbélyeg.)

„MAYER“-gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

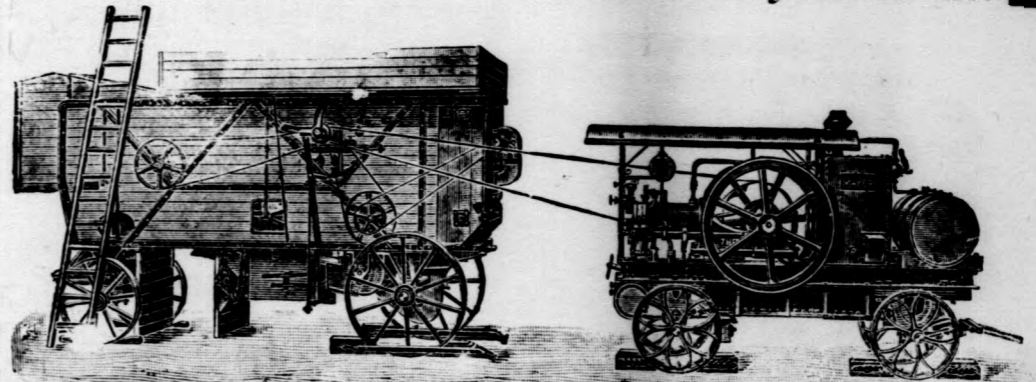
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2—50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítéset: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

413—1904. v. h. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezzel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék 1904 évi 3297. v. sz. végzése folytán dr. Maibaum Arthur ügyvéd által képviselt Groszmann Mór felperes részére **Hauser Iona** alperes ellen hátr. 1704 kor. 20 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1938 kor. 58 fillerre becsült ingóságok az eperjesi kir. bíróság 1904. évi V. I. 162/5. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában Eperjesen (dr. Hartmann-léle házában) leendő megtartása határidejűl **1904. évi augusztus hó 4-ik és köv. napjának d. u. 2 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt, vegyes-kereskedéshez tartozó árúk, boltberendezés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsíron alul is el fognak adatni.

Felhívatom mindazok, kik az előírt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1904. július 20.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.**Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár.**

644—1904. sz.

Hirdetmény.

Az Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár igazgatóságának határozata értelmében a

Rendkívüli közgyűlés

augusztus 7-ikén d. e. 10 órakor Eperjesen a városháza nagytermében fog megtartatni.

Napirend:

1. Az alapszabályok módosítása.

Eperjes, 1904. évi július 27-ikén.

Schreiber N. Ignác s. k.,
titkár.Mikolík István s. k.,
ig. elnök.

1079. sz.

Hirdetmény.

Nagysáros község képviselőtestülete 1904 július hó 23-ikán tartott ülésében a nagysárosi régi vármegye-házának óvóiskolává és község-házává leendő átalakítását 16,196 kor. 29 fill. összeg erejéig elhatározta.

A fent említett munka kivételének biztosítása céljából 1904. augusztus hó 10-ik napjának délelőtti 9 órájára Nagysáros község jegyzői hivatalának helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívatom, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántópenz, vagy a bántópenznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek Nagysáros község jegyzői hivatalánál — a rendes hivatalos órákban — naponként megtekinthetők.

A tervek és költségvetés másolata az eperjesi kir. építészeti hivatalban szerezhetők meg.

Nagysáros, 1904. évi július hó 26-ikán.

Cserépy János s. k.,
községi jegyző.Máthé Gábor s. k.,
bíró.

Kérjünk csak
Globus-
tisztítóki vonatot

az alábbi ábra szerint:

mivel sok értéketlen

utánzat

ajánlatik.

Fritz Schulz jun.

Aktiengesellschaft, Leipzig u. Eger.

Eladó ház. Eperjesen, előkelő utcában, közvetlen a Kassai-út mellett, vasút mentén

elegáns úri-ház,

mely 6 szobából, fürdőszoba-, konyha-, mosókonyha-, házmesterlakásból, négy lónak istálló- és kocsiszinből áll, istállóval vagy a nélkül szabadkézből eladó.

A házhoz 700 □ kert, vízvezeték, villanyvilágítás.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Divald** Eperjesen.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőművészet Albuma.

Páratlan díszű, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a *Pesti Napló* az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a *Pesti Napló*, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma.

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalata lesz ez a páratlanul álló díszmunka, a mely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, *Kupeczky-től és Mányoky-tól* kezdve egész a jelenkorig, a mikor *Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lóczi Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály* vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, a mely a magyar festőművészetet ilyen gazdagságban mutatja be. *Ötven nagyszabású festményt* szemeltünk ki, a melyet mesteri kivitelű

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű **sok színnyomású kép** lesz, olyan, mint a melyek a *Vörösmarty-Albumot* eseménynyé

avatták a magyar könyvpiacra. Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ötven többszínnyomású műlappal együtt *A Magyar Festőművészet Albuma* a leggazdagabb s legdíszesebb téra lesz a magyar festőművészetnek. *A Magyar Festőművészet Albumát* meg fogja kapni a *Pesti Napló* minden előfizetője, a ki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők, a kik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a *Vörösmarty-Albumot* megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

A *Pesti Napló* előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér.

Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrássy-út 27. szám alatt van.

Schicht-szappan

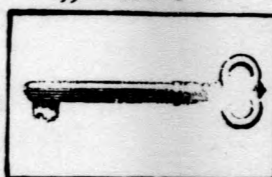
„zarvas”

vagy

„kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

„Zacherlin”

mint utolérhetlen, valóban nagyhatású rovarirtó.

Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:Barts E. gyógyszer,
Bein Simon,
Bohrandt J. V.,
Dahlström Károly,
Diamant Fülöp,Duschnitz Ármin,
Feldmann Adolf,
Fried Simon,
Gallotsik J. V.,
Glücksman Mór,Holénia Béla,
Holländer Samu,
Klein Ferencz,
Kónya Miklós,
Lefkovits Emil,Lindner J. Mór,
Mikolík István,
Molitorisz I. gyógyszer,
Neumann B. Özv.,
Schönfeld Izidor,Singer S. Fiai,
Sváby Ferencz,
Trosztler Kálmán,
Vomberg István,
Wenczel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomató-intézetében Eperjesen.